BOLALARDA POSTPANDEMIK DAVRDA INVAZIV A GURUHI STREPTOKOKK INFEKSIYALARINING QAYTA KO'PAYISHI

Muallif: **Axmadjonov Davlatbek**
Impuls Tibbiyot Instituti. Patologiya va mikrobiologiya kafedrasi
ahmadjonovbek93@gmail.com
+998914966887

Dolzarbligi. A guruhi streptokokki — Streptococcus pyogenes bolalarda noinvaziv va hayot uchun xavfli invaziv kasalliklarni keltirib chiqaradi. COVID-19 pandemiyasiga qarshi cheklovlar yumshatilgan davrda bir necha mamlakatda invaziv A guruhi streptokokk (iGAS) infeksiyalarining ko'payishi qayd etildi. Ushbu tendensiyani baholash erta diagnostika va epidemiologik kuzatuvni takomillashtirish uchun muhimdir.

Maqsad. Bolalarda postpandemik iGAS infeksiyalarining epidemiologik o'zgarishlarini va qayta ko'payishning ehtimoliy omillarini mavjud adabiyotlar asosida tahlil qilish.

Materiallar va usullar. Daniya va Avstraliyadagi pediatrik tadqiqotlar hamda Jahon sog'liqni saqlash tashkilotining rasmiy epidemiologik xabari asosida yo'naltirilgan narrativ sharh bajarildi. Kasallanish ko'rsatkichlari, kuzatuv davrlari va natijalarni umumlashtirish chegaralari baholandi. Original bemor ma'lumotlari yig'ilmadi.

Natijalar va muhokama. Daniyadagi milliy, ko'p markazli kohort tadqiqotida 2022–2023 mavsumida bolalar va o'smirlar orasidagi iGAS kasallanishi pandemiyagacha bo'lgan uch mavsumning o'rtacha darajasiga nisbatan 2,9 baravar yuqori bo'lgan: RR 2,9; 95% ishonch oralig'i 1,9–4,6 [1]. Avstraliya kuzatuvida ham 2022-yilda pediatrik iGAS kasallanishining keskin ortishi aniqlangan [2]. WHOning ko'p mamlakatli xabari ushbu tendensiyaning Yevropaning bir necha hududida kuzatilganini ko'rsatadi [3].

Kontaktlarning tiklanishi, respirator viruslar faolligi va pandemiya davrida GASga kamroq duch kelgan bolalar kohortasining shakllanishi ehtimoliy tushuntirishlardir. Biroq kuzatuv tadqiqotlari bu omillarning mustaqil sababiy hissasini to'liq aniqlamaydi. "Immunologik qarz" tushunchasini bolalarning umumiy immuniteti zaiflashganining isboti sifatida talqin qilish mumkin emas.

Xulosa. Postpandemik davrda pediatrik iGAS ko'payishi bir necha mamlakatda tasdiqlangan. Erta aniqlash va standart laborator kuzatuvni kuchaytirish zarur. O'zbekistondagi vaziyatni baholash uchun mahalliy, laborator tasdiqlangan ko'p yillik ma'lumotlar talab etiladi.

Kalit so'zlar. Streptococcus pyogenes, invaziv infeksiya, bolalar, postpandemik davr, epidemiologiya.

Adabiyotlar

1. Nygaard U, et al. Invasive group A streptococcal infections in children and adolescents in Denmark during 2022–23 compared with 2016–17 to 2021–22. Lancet Child Adolesc Health. 2024;8:112–121. doi:10.1016/S2352-4642(23)00295-X.
2. Increase in invasive group A streptococcal disease among Australian children coinciding with northern hemisphere surges. Lancet Reg Health West Pac. 2023;41:100873. doi:10.1016/j.lanwpc.2023.100873.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

3. World Health Organization. Increased incidence of scarlet fever and invasive Group A Streptococcus infection — multi-country. 2022. https://www.who.int/emergencies/disease-outbreak-news/item/2022-DON429

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.